

Eindexamen latijn vwo 2002-II

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Tekst 1	
Maximumscore 1	
1 ☐ In veel van de werken van Ovidius vormt de liefde het centrale thema, bijvoorbeeld in de Amores, de Ars Amatoria. Of woorden van overeenkomstige strekking. Alleen indien titel en toelichting juist zijn, een scorepunt toekennen.	
Maximumscore 1	
2 ☐ superbus (regel 454) Onjuist: ira (regel 453).	
Maximumscore 1	
3 ☐ victo serpente (regel 454) Onjuist: een citaat uit regel 458.	
Maximumscore 2	
4 ☐ a. hyperbaton b. de tegenstelling tussen jouw en mijn activiteiten / jouw onbetekenende fakkel en mijn gevaarlijke boog	<u>1</u> <u>1</u>
Maximumscore 2	
5 ☐ fugat en facit vormen een chiasme met facit en fugat auratum en acuta vormen een chiasme met obtusum en plumbum	<u>1</u> <u>1</u>
Maximumscore 1	
6 ☐ taedas iugales (regel 483) Onjuist: gener / nepotes.	
Maximumscore 3	
7 ☐ a. Daphne wordt hier toegesproken; b. Onder prospectie wordt een verwijzing naar de toekomst / een toekomstige gebeurtenis verstaan c. Er wordt verwezen naar het feit dat Daphne niet het leven van een maagdelijke jageres zal kunnen blijven leiden Of woorden van overeenkomstige strekking.	<u>1</u> <u>1</u> <u>1</u>
Maximumscore 2	
8 ☐ stipulae (regel 492) saepes (regel 493) Iedere toevoeging maakt het antwoord fout.	<u>1</u> <u>1</u>
Maximumscore 1	
9 ☐ (De brand is toevallig ontstaan, maar) de verliefdheid van Apollo niet. Of woorden van overeenkomstige strekking.	
Tekst 2	
Maximumscore 2	
10 ☐ a. In het Latijn staat er een imperfectum b. Het betreft hier een vertaling in hexameters / een metrische vertaling	<u>1</u> <u>1</u>
Maximumscore 1	
11 ☐ In het verleden was Midas door zijn domme wens bijna de hongerdood gestorven. Of woorden van overeenkomstige strekking.	

Eindexamen latijn vwo 2002-II

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 2	
12 ☐ Als rechter draait Tmolus zijn hoofd in de richting van Apollo; daarbij draait het bos op Tmolus als berg mee Of woorden van overeenkomstige strekking.	<u>1</u> <u>1</u>
Maximumscore 2	
13 ☐ cetera sunt hominis / partem damnatur in unam (regel 178) Onjuist: lente gradientis / humanam figuram (regel 175).	
Maximumscore 2	
14 ☐ a. Indien juist gescandeerd b. De lange lettergrepen (-turque aures lente) illustreren de trage gang van de ezel	<u>1</u> <u>1</u>
Maximumscore 2	
15 ☐ a. De kapper / dienaar van Midas b. Hij heeft het geheim van Midas als het ware als een boer gezaaid in de grond Of woorden van overeenkomstige strekking.	<u>1</u> <u>1</u>
Maximumscore 2	
16 ☐ Bij Vondel verraadt de landman het geheim / is de landman een willekeurige passant Bij Ovidius verraadt het rietbos het geheim / is de landman dezelfde als de kapper Of woorden van overeenkomstige strekking.	<u>1</u> <u>1</u>
Tekst 3 en tekst 2	
Maximumscore 1	
17 ☐ (isque) deum pecoris spectans (regel 160) Onjuist: "in iudice nulla mora est". (regels 160–161)	
Maximumscore 3	
18 ☐ a. Het slepende kleed b. Rechters dragen toga's c. Hughes interpreteert de beharing van de berg Tmolus als een pruik (zoals door rechters wordt gedragen) Of woorden van overeenkomstige strekking.	<u>1</u> <u>1</u> <u>1</u>
Tekst 4	
Maximumscore 2	
19 ☐ de anafoor qua qua onderstreept het herhaalde vragen het enjambement / de plaatsing van ignorant onderstreept de onwetendheid	<u>1</u> <u>1</u>
Maximumscore 1	
20 ☐ fretum (regel 440)	
Maximumscore 1	
21 ☐ In het vervolg worden straffen beschreven.	
Maximumscore 2	
22 ☐ illa (regel 451) quam (regel 455)	<u>1</u> <u>1</u>

Eindexamen latijn vwo 2002-II

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 3	
23 ☐ a. (praebibat) lanianda	<u>1</u>
b. (quae) inminet	<u>1</u>
c. rediturum	<u>1</u>
Maximumscore 2	
24 ☐ Eurydice wordt door een slang gebeten.	
Maximumscore 2	
25 ☐ Cerberus, regel 450	<u>1</u>
Ixion, regel 461	<u>1</u>

Antwoordmodel voor de vertaling

Het praesens historicum mag zowel door middel van een onvoltooid tegenwoordige tijd als een onvoltooid verleden tijd worden weergegeven.

Kolon 26

Maximumscore 2

Illum caeruleus frater iuvat auxiliariis undis.

Zijn zee- / donkerblauwe / blauwe broer hielp hem met helpende wateren / golven / wateren als hulptroepen.

hij hielp zijn broer
die donkerblauwe broer
hem behaagde zijn donkerblauwe broer

0
0
1

Kolon 27

Maximumscore 1

Convocat hic amnes.

Deze / hij riep de rivieren / riviergoden bijeen.

hier
deze rivieren

0
0

Kolon 28

Maximumscore 3

Qui postquam tecta tyranni intravere sui,

(En) nadat zij het huis / paleis van hun heerser / vorst / tiran waren binnengegaan,

Niet fout rekenen: Qui als subject van ait (kolon 29)

qui niet als relatieve aansluiting herkend

later gingen zij binnen

huizen / tempel / grot / daken

nadat de tirannen waren binnengegaan

binnen te treden

van de heerser (sui niet vertaald)

van zijn heer

de zijnen / hunnen

0
0
1
0
0
0
1
0
0

Eindexamen latijn vwo 2002-II

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Kolon 29 Maximumscore 3 "non est hortamine longo nunc" ait "utendum; zei hij "nu hoeft / moet geen lange aansporing gebruikt (te) worden / is er geen lange aansporing nodig;	
jullie sporen aan	<u>0</u>
door een lange aansporing	<u>0</u>
is gebruikt	<u>0</u>
Kolon 30 Maximumscore 2 vires effundite vestras. stort jullie krachten uit.	
jullie storten uit	<u>0</u>
Indien in de volgende kola een overeenkomstige fout wordt gemaakt, dit steeds aanrekenen tot een maximum van 3 scorepunten.	
mannen	<u>0</u>
kleren	<u>0</u>
De woorden Sic opus est zijn voorvertaald.	
Kolon 31 Maximumscore 1 Aperite domos Open(t) jullie / de huizen	
vaderland / vaderstad	<u>0</u>
naar huis	<u>0</u>
geschenken / heersers	<u>0</u>
Kolon 32 Maximumscore 2 ac mole remota en nadat de dijk verwijderd is / na de dijk te hebben verwijderd	
maar	<u>1</u>
ver / afgelegen / verwerpelijk	<u>0</u>
met de verwijderde dijk	<u>0</u>
Kolon 33 Maximumscore 1 fluminibus vestris totas inmittite habenas." geef(t) aan jullie rivieren de vrije teugel."	
aan de rivieren (vestris niet vertaald)	<u>0</u>
Kolon 34 Maximumscore 1 Iusserat. Hij had bevolen. / Zo had hij bevolen.	
Niet fout rekenen: hij beval / zo beval hij er was bevolen	<u>0</u>

Eindexamen latijn vwo 2002-II

havovwo.nl

Antwoorden	Deel- scores
Kolon 35 Maximumscore 1 Hi redeunt Zij keerden / kwamen / gingen terug	
hierheen	<u>0</u>
hij keerde terug	<u>0</u>
binnenkomen	<u>0</u>
teruggeven	<u>0</u>
Kolon 36 Maximumscore 1 ac fontibus ora relaxant en zij zetten de bronnen wijd open	
ac maar	<u>0</u>
Kolon 37 Maximumscore 2 et defrenato volvuntur in aequora cursu. en zij / deze stroomden / wentelden zich in een ongeremde stroom / loop / baan / vaart naar (de) zee / zeeën.	
ongeremd stroomden zij in een stroom	<u>0</u>
zij werden gewenteld	<u>1</u>
zij sleurden hen / de zeeën mee	<u>0</u>
vlakke / vlaktes	<u>0</u>
Kolon 38 Maximumscore 1 Ipse tridente suo terram percussit, Hijzelf sloeg met zijn drietand (op) de aarde / grond / land,	
dezelfde drietand / de drietand zelf	<u>0</u>
zijn aarde	<u>0</u>
slaat	<u>0</u>
Indien ook in de volgende kola het perfectum met een o.t.t. is vertaald, dit steeds aanrekenen tot een maximum van 3 scorepunten.	
Kolon 39 Maximumscore 1 et illa intremuit en zij / hij begon te beven / beefde	
langs die weg	<u>0</u>
Kolon 40 Maximumscore 2 motuque vias patefecit aquarum. en door de / haar / zijn beweging opende hij / zij de wegen van / voor de wateren / het water.	
door de beweging begon zij te beven (kolon 39)	<u>0</u>
door de beweging van de wateren	<u>0</u>
de beweging opende de wegen der wateren	<u>0</u>
de weg / wegen opende(n) zich	<u>0</u>

Eindexamen latijn vwo 2002-II

havovwo.nl

Antwoorden	Deel- scores
Kolon 41 Maximumscore 2 Exspatiata ruunt per apertos flumina campos; Buiten hun oevers getreden stroomden de rivieren / de buiten hun oevers getreden rivieren stroomden over de open geopende vlaktes / velden;	
Niet fout rekenen: zij haastten zich zij sleurden de rivieren mee	<u>0</u>
neerwerpen	<u>0</u>
door middel van / gedurende	<u>0</u>
Kolon 42 Maximumscore 3 cumque satis arbusta simul pecudesque virosque tectaque (rapiunt (kolon 43)) en met / samen met planten sleurden zij / de rivieren tegelijk / tegelijkertijd struiken en vee en mannen / mensen en daken / huizen mee	
terwijl / wanneer (voegwoord)	<u>0</u>
met voldoende struiken	<u>0</u>
arbusta subject	<u>0</u>
zodra	<u>1</u>
paleis	<u>2</u>
Indien rapiunt alleen in kolon 43 wordt vertaald, bij kolon 42 geen scorepunten toekennen.	
Kolon 43 Maximumscore 1 cumque suis rapiunt penetralia sacris. en heiligdommen met godenbeelden en al.	
terwijl / wanneer	<u>0</u>
Indien ook in kolon 42, hier opnieuw aanrekenen.	
Kolon 44 Maximumscore 2 Siqua domus mansit (En) indien een of ander / een huis bleef (staan) / was blijven staan	
soms / op een of andere wijze	<u>0</u>
als iemand thuis bleef	<u>0</u>
afwachten / wachten / te wachten staan	<u>0</u>
Kolon 45 Maximumscore 3 potuitque resistere tanto indeiecta malo, en zo'n grote ramp / onheil onbeschadigd kon / had kunnen doorstaan / weerstaan, / en onbeschadigd kon blijven staan in zo'n grote ramp, / en kon blijven staan, onbeschadigd door zo'n grote ramp,	
hij kon doorstaan (hoofdwerkwoord)	<u>0</u>
achterblijven	<u>2</u>
plaatsen	<u>0</u>
en hij door zo'n grote ramp hem kon weerstaan	<u>0</u>
appel / ik wil liever	<u>0</u>
zoveel / des te	<u>0</u>

Eindexamen latijn vwo 2002-II

havovwo.nl

Antwoorden	Deel- scores
Kolon 46 Maximumscore 3 culmen tamen altior huius unda tegit, bedekte toch een hogere golf / hoger water / het hogere water zijn dak / het dak ervan	
Niet fout rekenen: te hoog	
nogal hoog / hoog / hoogste / zeer hoog	<u>2</u>
hoger dan hij / deze	<u>1</u>
deze hogere	<u>0</u>
hij bedekte met een golf	<u>0</u>
zijn / deze golf	<u>0</u>
Kolon 47 Maximumscore 1 pressaeque latent sub gurgite turres; en waren (de) overspoelde torens verborgen onder / door het (snelstromende) water / de maalstroom / draaikolk; / en waren de torens verborgen, overspoeld door de maalstroom;	
onder de torens	<u>0</u>
Kolon 48 Maximumscore 2 iamque mare et tellus nullum discrimen habebant: (en) nu / reeds / eindelijk hadden / kenden / toonden zee en aarde / land geen (enkel) onderscheid / verschil (meer):	
door de zee	<u>0</u>
geen enkele zee / geen enkel land	<u>0</u>
gevaar	<u>0</u>
Kolon 49 Maximumscore 1 omnia pontus erant, alles was zee,	
ze waren alle zeeën / allen waren zee(ën)	<u>0</u>
de zee was alles	<u>0</u>
iedere zee / de hele zee was er	<u>0</u>
alle zeeën waren er	<u>0</u>
Kolon 50 Maximumscore 2 deerant quoque litora ponto. ook ontbraken stranden aan de zee / ook de stranden van de zee ontbraken.	
aan / door ieder	<u>0</u>
iedere zee	<u>1</u>
een of andere / welke zee	<u>0</u>